DE VALKENIER

Uitgave van Cooperatie "De Valk Wekerom" UA
Jaargang 31, nummer 1, april 2017

Wisseling van de wacht
Gehakseld stro in de opstart van rosé kalveren
Tussen biest en biest zit verschil
Fosfaatreductieregeling 2017
Let op: zomerdip bij varkens
PED virus
Zomermanagement bij pluimvee
Open dag Fam. Van den Broek
Topresultaten legpluimvee
Ziekte van Marek
Resultaten vleeskuikenouderdieren 2016

Wisseling van de wacht

Het jaar 2016 stond in het teken van het 100-jarig bestaan van de Coöperatie De Valk Wekerom, met als hoogtepunt het verkrijgen van het predicaat bij Koninklijke Beschikking. In het algemeen wordt van een honderdjarige gezegd dat deze oud is. Zo niet bij Coöperatie De Valk Wekerom. Onder het motto "stilstand is achteruitgang" zijn we dagelijks voor u bezig om uw resultaat verder te verbeteren en u te ondersteunen bij alle nieuwe eisen die op uw bedrijf af blijven komen.
In 2016 is ook de huisstijl aangepast. De nieuwe stijl van o.a. de Valkenier, de website en app past beter bij de huidige tijd. Zo willen we laten zien dat de Coöperatie na honderd jaar nog steeds jong, vernieuwend en bij de tijd is en blijft.

Vertrek Bart Eggink

Eind 2016 kwam het onverwachte nieuws dat Bart Eggink op zijn eigen verzoek de Coöperatie zou gaan verlaten. In de afgelopen 14 jaar heeft hij de Coöperatie door menig moeilijke situatie geloodst. Onder zijn leiding is de Coöperatie verder gegroeid in tonnage en staat deze er financieel gezond voor. Mede door zijn toedoen hebben we nu de beschikking over 2 mooie productielocaties die voldoen aan alle moderne eisen die aan productie worden gesteld.

Op vrijdag 17 maart heeft het personeel passend afscheid genomen van Bart. Zijn vrouw en beide dochters waren ook aanwezig. Namens alle medewerkers heeft Bart een mooi afscheidscadeau ontvangen in de vorm van een prachtige zonnewijzer.

Resultaat 2016

De start van 2016 was beter dan verwacht. Het tonnage lag hoger dan in de vergelijkbare periode in 2015. Helaas hebben we deze stijging aan het eind van het jaar niet kunnen vasthouden. Door de verdere opkomst van de concepten in de vleeskuikenhouderij is de afzet per stal fors afgenomen. Daarnaast is door de vogelpest de afzet in de legpluimvee en eendenhouderij onder druk komen te staan. In de rundveesector was de afzet van uw Coöperatie hoger ten opzichte van de markt, in de varkenssector iets lager. De afzet in 2016 is uitgekomen op 275.000 ton. Dit is een daling van 1,9 % t.o.v. 2015. In vergelijking tot de totale afzet van de mengvoerderbedrijven hebben wij het beter gedaan dan het landelijk gemiddelde. Doordat goed op de kosten is gelet, is het uiteindelijk gelukt om de marge goed vast te houden waardoor het beoogde resultaat is behaald.

Op 17 maart werd afscheid genomen van Bart Eggink

Vogelpest

Schreven we in de laatste uitgave van de Valkenier (november) nog dat de vogelgriep nog niet bij commerciële pluimveehouders was geconstateerd, nu 6 maanden later weten we helaas wel beter. In Nederland en in de landen om ons heen zijn diverse gevallen van vogelpest aangetroffen.
De eendenhouderij werd relatief zwaar getroffen, doordat veel bedrijven in het toezichtgebied lagen. Het uitloopverbod treft vooral ook de Freiland-bedrijven. Dit zijn bedrijven waar De Valk Wekerom in verhouding tot andere mengvoerbedrijven veel voer aan levert. Op 20 april is de ophokplicht eindelijk komen te vervallen. De totale economische schade is echter groot.

Start 2017

Ondanks de vogelpest, de opkomst van concepten en de fosfaatproblematiek in de melkveehouderij is het 1e kwartaal goed verlopen. De afzet ligt op het niveau van de begroting. Zoals u mag verwachten scoort uw Coöperatie op alle sectoren met goede voerresultaten. En in een aantal sectoren scoren wij zelfs meer dan goed. Deze resultaten worden ook in de markt gesignaleerd, hierdoor hebben we in de afgelopen periode dan ook nieuwe klanten mogen verwelkomen.

Bij De Valk Wekerom gaat het niet om het leveren van het goedkoopste voer, maar om voer waarbij u het beste rendement kunt behalen.

Markt

Over het algemeen is de stemming in de markt redelijk tot goed. De melkprijzen zijn nu beter, maar er zijn nog wel de nodige problemen rond de fosfaatregelgeving. De vleeskuikens herstellen zich en de verwachtingen voor de rest van het jaar zijn goed. De varkensprijzen zijn hoger dan die in lange tijd zijn geweest.

17 maart hebben we afscheid genomen van Piet de Wit, algemeen buitendienstmedewerker.
Hij gaat na 46 jaar van zijn welverdiende pensioen genieten. Op de foto ontvangt hij van de voorzitter van de personeelsvereniging Martijn van Veldhuizen een cadeau van zijn collega s.

Prijzen mengvoer

In het 1e kwartaal zijn de prijzen van het mengvoer licht gestegen. De verwachting is dat in de komende periode de prijzen gelijk blijven en op de wat langere termijn langzaam gaan dalen. De daling zal het grootst zijn bij samenstellingen met een groot aandeel sojaschroot.

Politiek

De verkiezingen zijn geweest en op het moment van schrijven van dit stuk is men nog volop bezig met de formatie van een nieuw kabinet. Laten we hopen dat dit niet te lang duurt. De Tweede Kamer heeft staatssecretaris Van Dam praktisch buitenspel gezet, doordat zij op veel onderwerpen niet meer in gesprek wil met de staatssecretaris. Door dossiers als controversieel te bestempelen zullen, totdat het nieuwe kabinet is geïnstalleerd, geen verdere stappen c.q. beslissingen worden genomen. Voor u als ondernemer die vooruit moet kijken, vooral in deze roerige tijden, is dit een zeer ongewenste situatie.

Tot slot willen we via deze weg de familie Bouwhuis in Witteveen nogmaals feliciteren met het behalen van de nominatie van agrarisch ondernemer van het jaar. Helaas mochten zij niet de 1e prijs in ontvangst nemen, maar het behalen van de nominatie is al een vermelding en felicitatie waard!

Michael Mackaay.
directeur

Even voorstellen

Mijn naam is Michael Mackaay. Ik ben 52 jaar geleden geboren in Deventer en heb het grootste deel van mijn jeugd doorgebracht in Heerde op de Veluwe. Mijn vrouw Nicoline en ik zijn 24 jaar getrouwd en hebben twee kinderen, één zoon van 23 jaar en één dochter van 21 jaar. Sinds 20 jaar wonen wij midden in het Groene Hart, in Zegveld.

Na mijn studies Werktuigbouwkunde in Zwolle en Technische Bedrijfskunde in Enschede heb ik het grootste deel van mijn werkzame leven in de agrarische sector gewerkt, waaronder De Vries Holland in Barneveld, Sloten Jongveevoeders in Deventer en CAVO LATUCO in Utrecht. De laatste 6 jaar ben ik werkzaam geweest bij een bloemen- en plantenveredelingsbedrijf in de tuinbouw. De mengvoersector is mij altijd blijven trekken om haar dynamiek, manier van zaken doen en de onderlinge samenwerking. Toen ik hoorde dat er een vacature was bij Coöperatie De Valk Wekerom, was de beslissing om te reageren snel gemaakt. De gesprekken die hierop volgden bevestigden het gevoel. Gelukkig was dit gevoel wederzijds.

Ik zie ernaar uit om met velen van u kennis te maken. Door het leveren van kwalitatief hoogwaardig mengvoer, gekoppeld aan een goed advies en snel inspelen op veranderingen in de markt, verwacht ik dat Coöperatie De Valk Wekerom in de komende jaren autonoom verder kan uitgroeien tot een (financieel) gezonde, middelgrote coöperatie.

Met vriendelijke groet,
Michael Mackaay
directeur

Even voorstellen

Mijn naam is Paulien Brons-Stapelbroek. Ik ben in 1980 geboren in Kootwijkerbroek en in 2005 ben ik verhuisd naar Harskamp. Ik ben getrouwd met Gerben en ben moeder van 2 jongens, Jayden en Ingmar.
Na jaren als administratief medewerkster bij een betoncentrale in Barneveld te hebben gewerkt ben ik nu aan een nieuwe uitdaging begonnen.
Op 3 april jl. mocht ik beginnen als commercieel binnendienst medewerkster bij Coöperatie “De Valk Wekerom”. Ik heb er veel zin in om in deze functie dit veelzijdige bedrijf te leren kennen en mijzelf daarbij te ontwikkelen.
Ik hoop op een prettige samenwerking met alle collega’s en misschien komen we elkaar nog eens tegen op kantoor of bij een bijeenkomst.

Hartelijke groeten,
Paulien Brons
Commerciële binnendienst

Gehakseld stro in de opstart van rosé kalveren

De laatste jaren is het gebruik van gehakseld stro niet meer weg te denken in de vleeskalverenhouderij. Naast de melkvoeding voor jonge kalveren, speelt de droogvoerverstrekking een belangrijke rol in de ontwikkeling van het kalf. Afhankelijk van de ontwikkeling van het kalf wordt op 6 weken gestopt met de melk en is het kalf geheel aangewezen op ruwvoer en krachtvoer voor zijn energie- en eiwitvoorziening. Omdat de energie- en eiwitvoorziening dan voor een groot deel afkomstig is van de pens, is een snelle en goede pensontwikkeling van groot belang en juist hierin spelen ruwvoeders een belangrijke rol.

Goede pensontwikkeling

Een goede pensontwikkeling kenmerkt zich door de vorming van penspapillen. De oppervlakte van de penspapillen heeft een positief verband met de absorptie van VVZ (propionzuur, azijnzuur en boterzuur). Hoe groter de oppervlakte, hoe sneller de absorptie, en des te kleiner de kans op verzuring van de pens door een te hoge concentratie van deze zuren.

De laatste jaren zien we stro steeds meer als belangrijkste ruwvoerbron bij het opstarten van rosé kalveren. Het is gebleken dat stro een meer stimulerende werking op de pensontwikkeling van kalveren heeft dan snijmaïs. Snijmaïs heeft een zuurtegraad oftewel pH van 4. Omdat een optimale penswerking plaatsvindt bij een pH van 5.8-6.2 dient een kalf bij opname van snijmaïs dit eerst te neutraliseren. Hiervoor is extra natriumbicarbonaat nodig. Bicarbonaat is een belangrijk bestanddeel van het speeksel, maar kan ook via het rantsoen (brok) worden toegevoegd. Ook toepassingen van gistextracten en etherische oliën kunnen de pens-pH verhogen. Deze buffering is echter veel minder nodig wanneer men kiest voor kort gehakseld stro als ruwvoerbron, de pH van stro is namelijk neutraal. In de praktijk zien we nu dan ook dat pas later wordt begonnen met het voeren van snijmaïs, dit ondanks het feit dat snijmaïs veel goedkoper is dan gehakseld stro.

Rantsoenen rosékalveren:

Gehakseld stro is daarom een prima bron van structuur voor met name rosékalveren. Voor een optimale groei zijn rosékalveren gebaat bij een voldoende structuurvoorziening gedurende de start- en de afmestperiode. In bijgaande tabel worden de belangrijkste nutritionele kenmerken van de verschillende soorten stro op een rijtje gezet. In de praktijk is tarwestro het meest beschikbaar. De kwaliteit van luzernestro is echter het best. Voor het opstarten van het koppel is het daarom aan te raden hiervoor te kiezen. Hoe jonger het kalf hoe belangrijker de kwaliteit van het stro is. Daarnaast is het heel belangrijk om erop te letten dat het stro schoon en stofvrij is. Ook mag het stro niet te lang zijn (korter dan 5 cm).

Nutriënt	Tarwestro	Gerstestro	Raapzaadstro	Luzernestro
VEVI	349	444	178	673
WDVE g/kg	-4	1	-22	78
FEB g/kg	-19	-22	-4	14

Rosé startbrok combistro

Om maximaal profijt te halen uit het rantsoen is het assortiment rosévoeders uitgebreid met een startbrok specifiek afgestemd op stro. Dit is code 3232, Rosé start combistro. Om een succesvol rantsoen te hebben is een juiste verhouding stro/brok noodzakelijk. Maximale groei vraagt om maximale opname. Overweeg daarom een stro/brok rantsoen en neem contact op met Jan van Hoef, sectorspecialist rosé-kalveren.

Gert Kampert
nutritionist

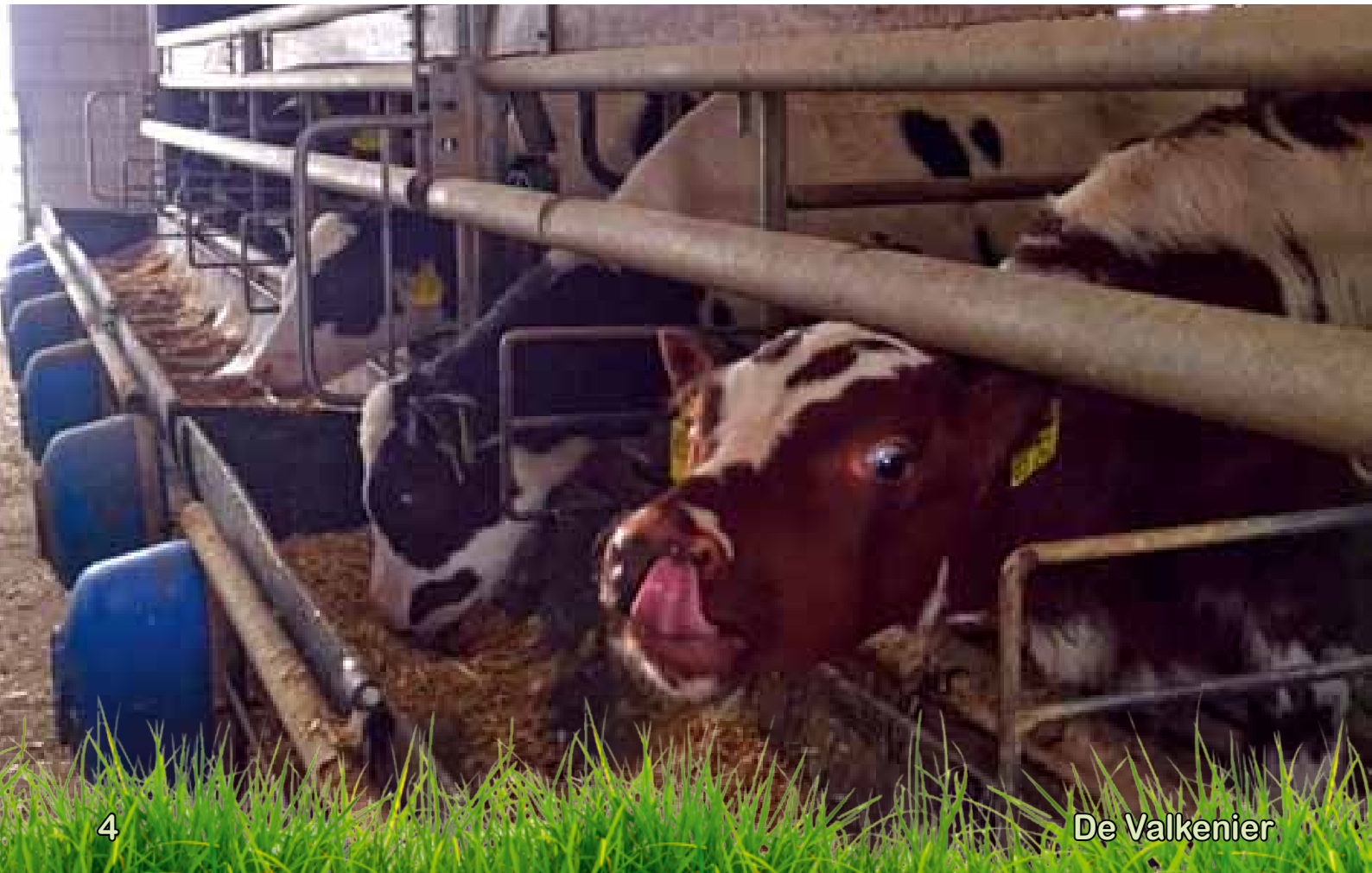

Tussen biest en biest zit verschil

We wisten het al langer, maar het is nu ook met een groot onderzoek aangetoond dat er wel degelijk verschil zit tussen biest en biest. Onze leverancier van de Sprayfo producten, Sloten Diervoeders, heeft de resultaten van dit onderzoek naar buiten gebracht.

Bijgaande tabel 1 laat dit zien. Het onderzoek is uitgevoerd met 1250 melkkoeien van verschillende melkveehouderijbedrijven. In deze tabel staat op de x-as de hoeveelheid IgG/liter die zich in de melk van elke koe bevindt. Deze zijn afgeleid van metingen aan de biest met de zogenaamde Brix- refractometer, zie tabel 2 (op pagina 6).

Uit dit onderzoek blijkt dat de melk van veel koeien te weinig IgG/l bevat. Dit is bij een waarde beneden de 50 IgG/l overeenkomend met een Brixwaarde van 23.
Naar de oorzaken van deze variatie in metingen wordt nu verder onderzoek gedaan. Zeker is in ieder geval dat koeien die direct al veel biest geven vaak lagere gehaltes hebben, er is dus sprake van verdunning. Een mogelijke oorzaak die de verschillen kan verklaren is het verschil in opname van het voer tijdens de droogstand. In de praktijk wordt eigenlijk niet gemeten wat een koe daadwerkelijk in de droogstand opvreet. Vreet de koe voldoende dan zijn de IgG waarden vaak hoog. Ook de droogstandsduur heeft invloed. Een te korte droogstandsperiode (korter dan 6 weken) leidt tot lagere IgG waarden.

Uit de resultaten van het onderzoek kunnen we de volgende conclusies trekken en/of aanbevelingen doen:

- Verstrek 4 liter gecontroleerde goede (Brixwaarde > 23) biest binnen 12 uur.
- De eerste 24 uur 6 liter biest verstrekken.
- De kleur, de dikte, de stroperigheid, maar ook de hoeveelheid van de eerste melking zegt niets over de kwaliteit van de biest.
- Vaarzen kunnen kwalitatief goede biest geven.
- Oudere koeien kunnen ook slechte biest geven.
- Kalveren die snel en veel biest binnen hebben gekregen hebben een voorsprong in ontwikkeling.

Meten is weten

Terugkoppeling van praktijkregistratie bevestigen bovenstaande opmerkingen.
Meten is weten dus. Met behulp van een refractometer (op basis van lichtbreking, temperatuur ongevoelig) verkrijg je de zogenaamde Brixwaarde van de biest.
Win de biest schoon, reinig uier en spenen vooraf goed. Ook de separatieketel en -emmer moet goed schoon en bacterievrij zijn, omdat anders de antistoffen in de biest al gaan reageren met deze bacteriën. Dit heeft onjuiste informatie als gevolg.

Wilt u meer weten? Informeert u dan bij onze buitendienst.

Gert Kampert
nutritionist

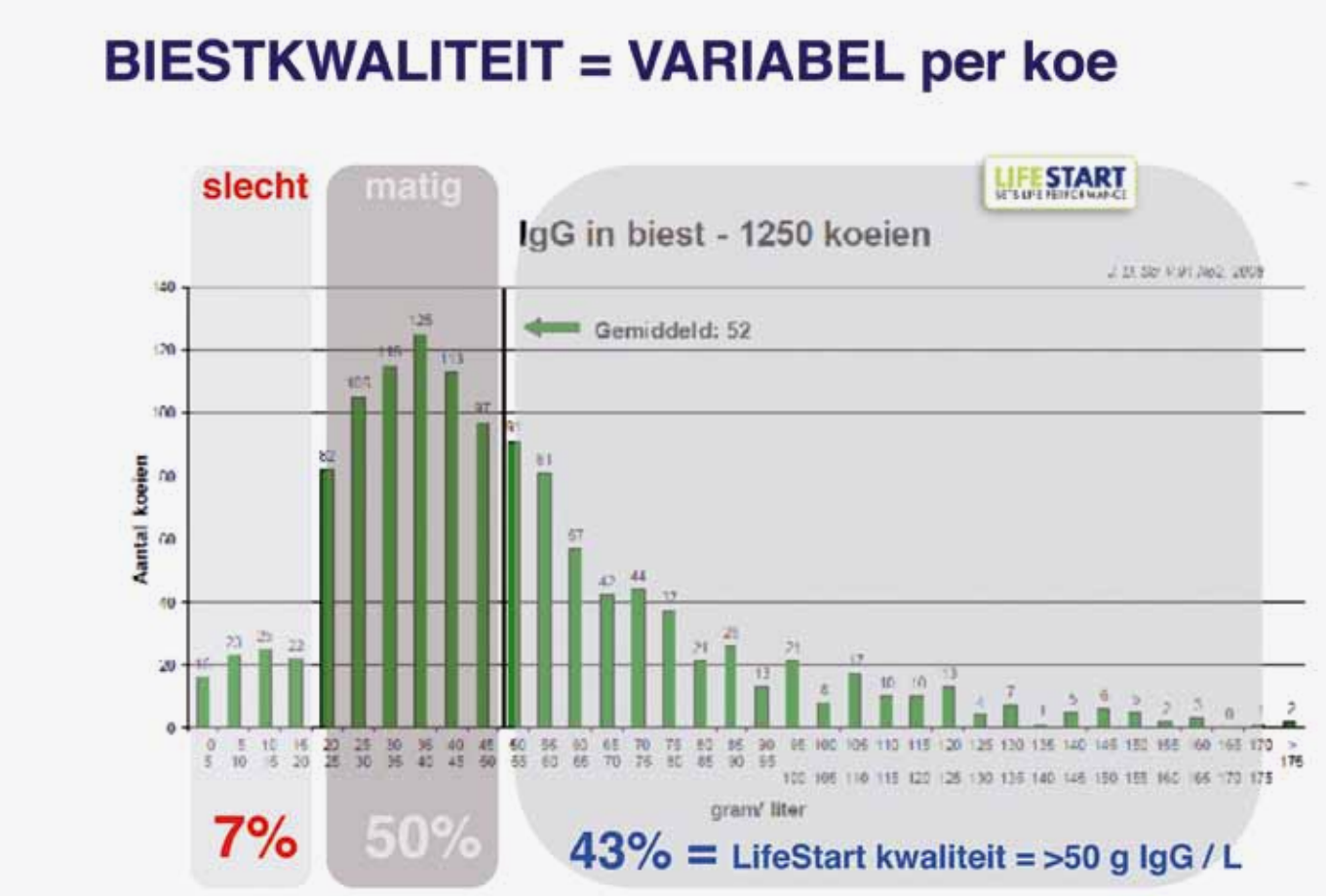

Tabel 1

BIESTKWALITEIT: METEN = weten (nieuw)

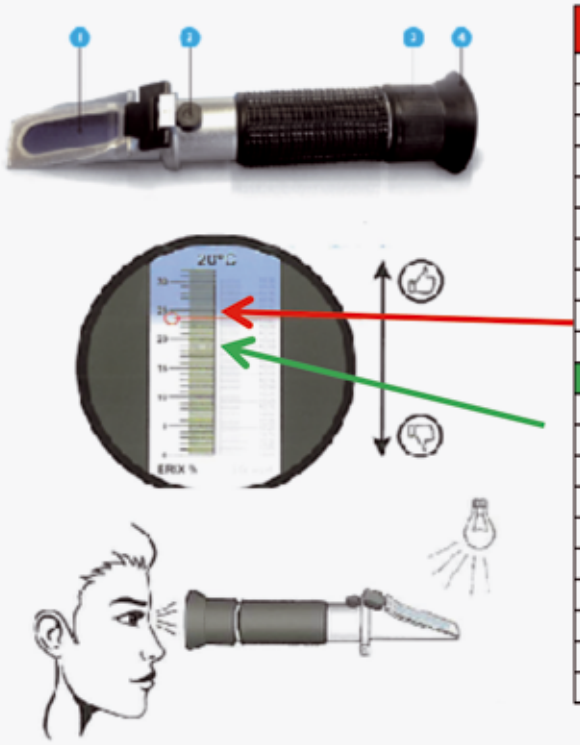

Brix waarde	IgG in g/l	kleur colostrometer	droge stof in melk (%)
30	107		31
29	101		30
28	96		28,9
27	90		27,8
26	84		26,7
25	79		25,6
24	73		24,5
23	67		23,4
22	61		22,3
21	56		21,2
20	50		20,1
19	44		19
18	39		18
17	33		17
16	27		16
15	22		15
14	16		13,9
13	0		12,8
12	0		11,7
11	0		10,6
10	0		9,5

Tabel 2

Vernieuwde formule Sprayfo

Begin dit jaar zijn de Sprayfo melkpoeders qua samenstelling aangepast. Op basis van wetenschappelijk onderzoek zijn de Sprayfo Excellent en Sprayfo Geel (bestemd voor fokkalveren) verbeterd.

Dit gebeurt met name door toevoeging van natuurlijk vitamine E en organisch gebonden selenium. Hierdoor wordt de weerstand van het kalf bevorderd. Er worden kortketenige vetzuren toegevoegd om de darmgezondheid en daardoor de opname van voedingsbestanddelen te verbeteren. Mede ook door toepassing van gehomogeniseerd vet is het Sprayfo-poeder zeer goed oplosbaar.

Door de gewijzigde formule verwachten we dat de weerstand van het kalf verder verbetert, waardoor de ziektedruk lager is en het daarmee tot sterkere gezondere kalveren leidt.

Fosfaatplafond

Doordat er in 2016 fors meer melkkoeien werden gehouden in Nederland steeg de totale fosfaatproductie uit tot boven het fosfaatplafond. In verband met het dreigende verlies van de derogatie van Nederland binnen de EU dient Nederland de fosfaatproductie te laten dalen tot onder dit fosfaatplafond, of dit nu wel of niet terecht is. Eén van de maatregelen die de overheid genomen heeft is die via het zogenaamde voerspoor. Dit houdt voor 2017 in dat de krachtvoeders voor melkvee dienen geoptimaliseerd te worden met een maximum gemiddelde P-gehalte van 4.3 g/kg. In z'n algemeenheid bevatten de eiwitrijke voeders naar verhouding meer P dan de eiwitarme voeders. Gevolg is wel dat bijproducten als o.a. tarwegries, maisglutenvoermeel en raapzaadschroot minder aantrekkelijk zijn bij het optimaliseren.

Fosfaatreductieregeling 2017, wees alert!

Ondernemen in 2017? Door het fosfaatreductieplan zijn de mogelijkheden beperkter geworden. Maar let wel, het fosfaatreductieplan vraagt wel om uw ondernemerscapaciteit en alertheid. Weet waar uw bedrijf staat en benut de mogelijkheden optimaal!

Wij willen u op het volgende wijzen:

- **Voorkom een onnodige boete!**
  Tijdig monitoren is van belang. Wanneer u één GVE van uw taakstelling afwijkt zal dit een hoge boete per maand kunnen betekenen.
- **Grondgebonden in 2015?**
  Mogelijk bent u toch grondgebonden in 2015 en hoeft u geen rekening te houden met uw referentie minus 4%. Naast de 'vaste fosfaatproductie' per melkkoe, mag u nu ook rekenen met uw gemiddelde melkproductie in 2015.
- **Het gemiddelde van de maand april in beeld?**
  Het gemiddeld aantal GVE's per maand wordt berekend door het aantal aanwezige runderen per dag van de maand op te tellen en dit vervolgens te delen door het aantal dagen van de maand. De gemiddelde dieraantallen moeten ook omgerekend worden naar GVE's. Dit gemiddelde wordt afgerond tot twee decimalen achter de komma. Wanneer u pas op één van de laatste dagen van de maand het aantal GVE's reduceert met het gestelde verminderingspercentage, zal het doelstellingsaantal niet worden behaald. Start dus vroegtijdig met de afvoer van runderen.
- **Niet op het laatste moment!**
  De reductie is pas geldig zodra in het I&R systeem zichtbaar is dat een dier is afgevoerd. U dient er dus rekening mee te houden dat de reductie met enige vertraging aangetoond wordt in het I&R-systeem.
- **Vleesvee wordt er buiten gehouden**
  Op het moment van schrijven is net bekend geworden dat vleesvee buiten de regeling gehouden zal gaan worden. De regeling geldt niet voor niet-melkleverende bedrijven.
- **Samenwerken?**
  Ontdek de mogelijkheden van samenwerken voor de komende perioden. Wellicht is er in 2017 voor u toch volop ruimte om te ondernemen!

Let op: zomerdip bij varkens

De zomer komt eraan, voor veel mensen het favoriete seizoen. Voor varkens is dat zeker niet het geval, want bij varkens is de zomerdip geen onbekend verschijnsel! Varkenshouders dienen op tijd actie ondernemen om dit te voorkomen, een ieder kent het bekende spreekwoord: "Voorkomen is beter dan genezen".

Op onze website vindt u daarom een aantal tips waar u op moet letten: water, voer, management, klimaat en hygiëne. Kijk op www.dvw.nl/varkens.

Teus van Beek
Specialist Varkens

PED virus

Over de periode van januari tot eind maart 2017 zijn er bij GD inmiddels 29 bedrijven positief getest in het onderzoek naar PED-virus. In de maand maart waren het er 9. Het ging om 12 bedrijven met zeugen (waarvan 7 met vleesvarkens) en 17 bedrijven met vleesvarkens.

De meeste bedrijven lagen in Noord Brabant en Limburg, maar ook in Overijssel, Gelderland, en Utrecht werden één of enkele gevallen vastgesteld. Het blijft dus uiterst belangrijk om voorzichtig te zijn met alle externe contacten, via zowel personen, ongedierte als veewagens. Dat geldt niet alleen in periodes met kouder weer waarin het virus makkelijker zal overleven, maar geldt dus ook als er sprake is van oplopende temperaturen zoals in de laatste paar weken.

Varkenshouders kunnen zelf veel doen om besmettingen te voorkomen. Het blijft van groot belang om de hygiënemaatregelen in acht te nemen en alert te blijven om insleep van PED te voorkomen. Bij een verdenking van PED is het zinvol om snel de diagnose te stellen. De diagnose wordt gesteld door het PED-virus aan te tonen in mest of bij sectie. Een snelle diagnose betekent dat er ook snel maatregelen kunnen worden genomen.

Hygiëneprotocollen

Om te voorkomen dat het PED-virus zich verder verspreidt, is het belangrijk om de hygiëneprotocollen, die zijn opgesteld door alle betrokken organisaties, weer scherp in acht te nemen. Voor erfbetreders bestaan verschillende protocollen: voor de primaire sector, dierenartsenpraktijken, voerlevering, veetransporteurs, mesttransport en stalbezoek. Door deze protocollen nauwgezet te volgen kan schade bij varkenshouders worden voorkomen.

Adviezen om PED-besmetting te voorkomen

Onderstaande adviezen zijn gebaseerd op de feiten dat PED-virus vooral verspreid wordt via het verplaatsen van varkens, contact met besmette mest en besmette varkenstransportvoertuigen. Daarnaast blijkt uit analyse van de epidemie in de VS dat verzamelplaatsen en slachthuizen een risico vormen en dat voer opgeslagen in de open lucht (mogelijk) besmet kan raken door vogels (met name spreeuwen worden genoemd). Hoewel er onduidelijkheid is over de rol van bloedplasma bij de verspreiding, heeft nader onderzoek van het Canadese geval uitgewezen dat niet deze grondstof onveilig was, maar dat deze door nabesmetting positief was geworden.

Preventiemaatregelen:

- Geen dieren aanvoeren van besmette bedrijven;
- Strikte reiniging en desinfectie van veewagens tussen transporten;
- Zorg bij het afleveren van varkens voor een strikte scheiding tussen bedrijf en laadplaats, ideaal zou een aparte afleverruimte zijn;
- Reinig en desinfecteer de laadplaats na het laden en lossen grondig;
- Geen koppels van verschillende herkomst mengen (denk ook aan verzamelplaatsen);
- Geen onnodige bezoekers toelaten;
- Strikte bezoekers hygiëne, dit geldt met name ook voor de varkenshouder zelf want zij/hij is de bezoeker die het vaakst het bedrijf betreedt;
- Strikte hygiëne rondom het afvoeren van kadavers;
- Voer opgeslagen in open sleuf silo's goed afdekken zodat vogels en ongedierte er niet bij kunnen;
- Geen mest uitrijden van besmette bedrijven in de nabijheid van onbesmette bedrijven;
- Geen machines (bijvoorbeeld mesttransport, gereedschap) delen tussen bedrijven;
- Mesttransportvoertuigen moeten grondig gereinigd en ontsmet worden voordat deze worden toegelaten op onbesmette bedrijven, gebruik alleen een eigen aanzuigslang;
- Geen vogels en andere dieren toelaten in de stallen;
- Houd toegangsdeuren altijd gesloten en op slot;
- Pas grondige ongedierte- en vliegenbestrijding toe;
- Banden van de voertransportauto's en laarzen van de chauffeur grondig ontsmetten bij binnenkomst en verlaten van het bedrijf, gebruik van een eigen voerslang is een pre;
- Laat geen gereedschap toe van installateurs dat zij ook op andere bedrijven hebben gebruikt of ontsmet dit eerst grondig.

Bron: De Gezondheidsdienst voor Dieren

Zomermanagement bij pluimvee: voorkom hittestress!

Inleiding

Belangrijkste doel bij het nemen van maatregelen is het voorkomen van hittestress. Pluimvee is extra gevoelig voor hittestress omdat zij veel moeite heeft om lichaamswarmte kwijt te raken bij hoge omgevingstemperaturen.
De kip is een warmbloedig dier die het meest efficiënt functioneert in de thermoneutrale zone. In deze zone kan het dier zowel de geproduceerde warmte gemakkelijk kwijt èn hoeft het weinig warmte te produceren om de lichaamstemperatuur op peil te houden. De thermoneutrale zone is afhankelijk van diersoort, ras, leeftijd, mate van bevedering en productieniveau. Indien de omgevingstemperatuur hoger wordt, zal het dier proberen zoveel mogelijk warmte kwijt te raken door vochtafgifte en aanpassing van het gedrag. Dit uit zich in:

- Minder eten en meer drinken
- Minder bewegen en meer zitten
- Snelle en diepe ademhaling
- Spreiding van vleugels

Managementmaatregelen

Om ons pluimvee zo goed mogelijk door warme perioden te managen is het belangrijk om èn op tijd èn de juiste maatregelen te treffen. Per bedrijfsonderdeel willen wij U graag diverse tips en ideeën aanreiken om problemen en negatieve gevolgen van hittestress te voorkomen.

1. Bezetting

Verlaag aantal vleeskuikens per m2 naar het niveau wat goed past bij de stalinrichting en voorzieningen. Overleg op tijd met broederij/slachterij over aantallen, gewichten en (uit) laden. Bij extreme warmte is het omhoog draaien van de voerlijnen een mogelijkheid om extra ruimte te creëren.

2. Voeding

Laat koppels die mogelijk een hitteperiode gaan meemaken, vooraf een voerloze periode van bijv. 4 uur ervaren. Hierdoor kunnen eenvoudig tijdens hittedagen de voerbeurten naar de avond/nacht verplaatst worden, waarbij de warmteproductie van de dieren eenvoudiger kan worden afgevoerd.
Bij langere warmteperiodes in combinatie met (te) lage voeropnames kan het geconcentreerder maken van voeders een goede oplossing zijn om uw pluimvee toch van voldoende voedingsstoffen te voorzien. Overleg dit met uw pluimveespecialist.

3. Water

Zorg voor voldoende en fris drinkwater. Drinkwaterpunten moeten goed bereikbaar zijn. Verhoog indien noodzakelijk de tijdsduur van waterverstrekking en/of waterdruk.

4. Ventilatie en koeling

Ventilatoren, inlaatopeningen en kokers moeten goed schoon zijn. Vervuiling geeft al gauw 10 – 20% capaciteitsverlies. Ontwikkel voldoende luchtsnelheid (maak eventueel gebruik van steunventilatoren) en stuur de luchtstroom tussen de dieren. Bij mechanische ventilatie nooit de deuren open zetten, dit vanwege het wegvallen van onderdruk en luchtstroming. Test regelmatig de noodstroomvoorzieningen. Zorg ook dat koel- en nevelsystemen goed functioneren. Vervang lekkende of verstopte nippels. Zet het koelsysteem op einde middag nooit uit ondanks mogelijk oplopende luchtvochtigheid. Bij stoppen loopt de temperatuur fors omhoog waardoor dieren alsnog in problemen kunnen komen.
Let daarnaast op de hygiëne van uw silo.

5. Hittemix

Wanneer bij pluimvee hittestress wordt verwacht, is de aanbeveling om Hittemix (Mervit Hittemix 602) via het drinkwater of voer te verstrekken. De dosering is afhankelijk van de soort en leeftijd van het pluimvee. Overleg hierover met uw pluimveespecialist. Tijdens de zomerperiode heeft Coöperatie "De Valk Wekerom" altijd Hittemix op voorraad. Via de bulklevering kan het worden meegebracht. Neemt u alvast een zakje op voorraad zodat u snel kunt starten indien de temperatuur stijgt!

Gerrit Hofmeijer
Specialist Vleeskuikens

Open dag Fam. Van den Broek

Familie van den Broek uit Otterlo heeft onlangs een nieuwe pluimveestal gerealiseerd voor 25.000 freiland leghennen. Op vrijdag 3 maart hebben vele belangstellenden een kijkje genomen in deze nieuwe stal. De fraai afgewerkte systeembouw stal is ingericht met het Jansen Comfort 2 Inside volière systeem, een AutoShov strooiselverwijdersysteem en de Floorbelt mesttransportband. Deze platte mestband, die vlak over de stalvloer loopt, trok veel bekijks. Overige bijzonderheden aan deze nieuwe stal zijn het ventilatiesysteem op basis van gelijkdruk, de wintergarten welke voorzien is van geperforeerde damwand en de keurige hygiënesluis met douche en toilet.
Inmiddels hebben 25.000 LSL hennen intrek genomen in de stal en worden er al volop eieren geproduceerd.

Fam. van den Broek en Coöperatie De Valk Wekerom kijken terug op een zeer geslaagde open dag en wij wensen familie van den Broek veel succes met hun nieuwe freilandstal!

Floorbelt mesttransportband

Topresultaten legpluimvee

Een mooie lijst legpluimveehouders die in de afgelopen periode een taart hebben verdiend omdat zij met hun koppel kippen meer dan 35 weken (bruine leghennen) of meer dan 45 weken (witte leghennen) een legpercentage hebben behaald van meer dan 90%.

E. Borgers - v.d. Lagemaat	Biologisch	Lohmann Brown Lite	41 weken
Dhr. en mevr. Dijkstra	Biologisch	Lohmann Brown Lite	40 weken
Van de Brink-Dogterom v.o.f.	Scharrel	Brown Nick	43 weken
Mts. H. en E. Brink	Freiland	Lohmann Brown Lite	36 weken
Smart Eggs Farm BV	Scharrel	Dekalb White	50 weken
Smart Eggs Farm BV	Scharrel	Dekalb White	55 weken
Mts. Vlastuin-Leusink	Freiland	Lohmann Brown Lite	46 weken
Bouwhuis Agrarische onderneming Vof	Freiland	Dekalb White	51 weken
VOF Borgman	Freiland	Novogen Brown Light	38 weken
Mts. G. Engelenhoven- van Wikselaar	Scharrel	Lohmann Brown Classic	45 weken
J.H. van Middendorp	Biologisch	Brown Nick	37 weken
Mts. E.&J.G. de Vries-Spies	Biologisch	Lohmann Brown Classic	35 weken
J.R. Riepema	Freiland	Bovans Brown	40 weken
Bouwhuis Agrarische onderneming Vof	Scharrel	Dekalb White	50 weken
Wegdam en Zn.	Scharrel	Novogen Brown Light	36 weken
VOF Hazeleger	Scharrel	LSL	52 weken
Dekkershoeve	Scharrel	LSL	52 weken
FA. Klaassen	Scharrel	Bovans Brown	40 weken
J. Breen-Flikweert	Biologisch	Novogen Brown Light	43 weken
Mts. Groothedde	Freiland	Novogen Lite	52 weken
Polderlust Pluimvee	Freiland	Dekalb White	48 weken
J.W. van Koot Pluimveebedrijf	Freiland	Novogen Brown Light	38 weken
Pluimveebedrijf van Doorn-Jansen	Biologisch	Lohmann Brown Lite	38 weken
Mts. Van Harten – De Vries	Biologisch	Lohmann Brown Lite	45 weken
N.H.J.M van Erp	Scharrel	Dekalb White	51 weken
Annahof B.V.	Scharrel	Dekalb White	51 weken
A.J. Vaarkamp	Freiland	Novogen Brown Light	42 weken
E. Maassen v.o.f.	Biologisch	Novogen Brown Light	41 weken

Ziekte van Marek: aanpak via enten en/of bedrijfshygiëne!

Afgelopen periode wordt er o.a. door de Gezondheidsdienst voor Dieren vaker melding gedaan van Marek-uitbraken bij vooral traaggroeiende vleeskuikens.

Wat is de ziekte van Marek? Op welke manier vindt verspreiding plaats? Welke maatregelen kunnen wij als sector nemen?

Wat is de ziekte van Marek

De ziekte van Marek is een zeer besmettelijke virale infectieziekte. Het is een veel voorkomende aandoening bij pluimvee en wordt veroorzaakt door een Herpesvirus (Marek Disease Virus). Het herpesvirus is algemeen voorkomend in de omgeving en is ongevoelig voor veel invloeden van buitenaf. Door verspreiding van stofdeeltjes vermengd met huidcellen en veerfollikeleicellen wordt het virus overgedragen. Hierdoor is voorkómen van infecties zeer moeilijk.

Er worden een tweetal verschillende uitingsvormen onderscheiden bij de ziekte van Marek. Bij de **klassieke vorm** vindt aantasting plaats van diverse lichaamszenuwen. Dit geeft verlammingsverschijnselen bij de aangetaste dieren. De **acute vorm** geeft plotseling hoge uitval. Hierbij vindt tumorvorming plaats in diverse organen. Tumoren worden gevormd met weefsel dat normaliter afweerstoffen produceert. Ook ziet men bij de acute vorm dat op de

huid gezwollen veerfollikels ontstaan. Het oog krijgt een afwijkende vorm en kleur van de iris. Dit leidt uiteindelijk tot blindheid.

Enten

Zowel leghennen als vermeerderingsdieren worden op de 1e levensdag op de broederij geënt tegen de ziekte van Marek. Indien zij geen besmetting meemaken in de eerste levensweken zijn ze hun gehele leven beschermd tegen deze ziekte. De vermeerderingsdieren geven aan hun

nakomelingen de maternale immuniteit mee die normaliter afdoende is tot ongeveer 6 weken leeftijd. Het enten op de broederij gebeurt subcutaan met een injectiespuit; tegenwoordig is het ook mogelijk om bijvoorbeeld vleeskuikens in ovo (in het broedei) te enten. Door een combinatie met NCD-entstof kan ook tegen Marek worden geënt.

Verspreiding

Door de productie voor diverse retailconcepten (Kip van Morgen, 1 Ster Beter Leven en biologische vleeskuikens) worden vleeskuikens steeds langer aangehouden, in specifieke gevallen tot 81 dagen! Ook de houderij is veranderd door meer uitloop buiten de stallen (zowel Wintergarten als “vrije uitloop”). Hierdoor is de vleespluimveestapel in Nederland duidelijk anders geworden. Dit betekent meer kans om in aanraking te komen met het veldvirus van Marek met daarbij ook het feit dat de maternale immuniteit bij veel vleeskuikens op bepaald moment niet meer aanwezig is. Dat vraagt om gepaste maatregelen, vanuit oogpunt van welzijn, maar ook om economische schade voor de pluimveehouder te beperken.

Maatregelen

Door goede vaccinatie op de kuikenbroederij kan schade worden voorkomen. Vleeskuikenhouders willen ook hun traag groeiende kuikens een goede bescherming geven tegen de ziekte van Marek. Naast vaccinatie speelt bedrijfshygiëne een zeer belangrijke rol om zoveel mogelijk de omgeving vrij te houden van het virus. Dit betekent optimaal reinigen en ontsmetten voordat nieuwe kuikens

worden aangevoerd. Vergeet daarbij de overdekte uitloop niet! Voordat de kuikens de 1e keer naar buiten gaan, is het aan te raden nogmaals de uitloop te ontsmetten.

Extra waakzaamheid wordt gevraagd voor bedrijven met “vrije uitloop” en vaak ook meerdere leeftijden. Naast een gewenste zeer hoge bedrijfshygiëne in de stallen kunnen deze bedrijven eigenlijk niet zonder vaccinatie op de 1e dag op de broederij.

Als sector die inspeelt op de behoefte van de maatschappij mag er van de andere marktpartijen verwacht en gevraagd worden dat zij hun verantwoordelijkheid nemen door de extra gemaakte kosten op redelijke wijze te vergoeden.

Het vleespluimveeteam

Resultaten vleeskuikenouderdieren 2016

Ook aan de vleeskuikenouderdieren-houders werd een mooi aantal taarten uitgedeeld.

Voor Ross 308 staat de norm op 135 kuikens poh op 60 weken.						
	RAS	Aantal BE	Bevruchting	Uitkomst	Aantal kuikens	Uitval hennen
E. en E. van Steenbergen	Ross	177,0	90,4	86,7	153,5	6,4
Firma Smid	Ross	168,5	89,1	85,2	143,6	10,6
G.P. van Soest	Ross	166,8	91,6	87,9	146,6	11,9
J. Veldhuizen	Ross	172,5	89,0	85,5	147,5	7,8
J.E. van Kampen	Ross	169,1	88,0	84,4	142,6	8,6
P. Roseboom - van Luttikhuizen	Ross	168,9	91,7	88,0	148,6	10,1
V.O.F. Schimmel	Ross	177,8	91,0	87,3	155,2	3,8
V.O.F. van de Glind	Ross	162,7	90,1	86,3	140,4	14,4
Gemiddelde topprestaties	2016	170,4	90,1	86,4	147,3	9,2
	2015	166,7	90,0	85,6	142,5	8,6
	2014	165,5	90,0	85,2	141,0	9,3

Voor Hubbard JA 57 staat de norm voor een taart op 180 kuikens op 65 weken.						
J. van de Brink (Vitterweg)	Hubbard	207,0	92,7	87,7	181,6	4,7
Mts B.J. van Middendorp & E.N. van Middendorp - Rozendaal	Hubbard	214,0	92,0	87,0	186,0	6,6

Voor Hubbard JA 87 staat de norm voor een taart op 165 kuikens op 65 weken						
J. van de Brink (Walhuisweg)	Hubbard	196,0	91,8	86,8	170,3	12,7

Winnaars kleurplaat / puzzel Valkenier december 2016

In de valkenier van december stond een kleurplaat en een puzzel. U heeft de uitslag daarvan nog van ons tegoed.

De juiste oplossing van de puzzel is:
"Samen op weg naar de toekomst met Coöperatie De Valk Wekerom"

Uit de vele inzendingen hebben we als winnaar getrokken:
Jarno van Huigenbos uit Kootwijkerbroek

Overige prijswinnaars zijn:
G. Lagerweij uit Kootwijkerbroek
R.J. van Vliet uit Zegveld
D. Kampert uit Wekerom
Vera van Putten uit Barneveld

Er zijn ook deze keer weer mooie kleurplaten bij ons binnengekomen.

De winnaar van de eerste prijs is geworden:
Floris Drost uit Lunteren

Overige prijswinnaars zijn:
Yvonne Vermeer uit Lunteren
Pim Veldhuizen uit Lunteren
Cors v.d. Brink uit Wekerom
Evi Fikken uit Schuinesloot

Allemaal van harte gefeliciteerd met de gewonnen prijs!

COLOFON

Postbus 3
6740 AA LUNTEREN

Hoge Valkseweg 58
6741 GN LUNTEREN

Telefoon: 0318-461141
Telefax: 0318-461657

E-mail: info@dvw.nl
Website: www.dvw.nl

Eindredactie:
Gert Kampert
Ellen van Veldhuisen
Druk:
Drukkerij Perfekt
Barneveld

Opzegging:
Wilt u de Valkenier niet meer ontvangen?
Stuurt u even een briefje naar:
Postbus 3, 6740 AA LUNTEREN.
Of geef dit telefonisch door op tel. 0318-461141.
Of stuurt u een e-mail naar info@dvw.nl.

Aansprakelijkheid:
Overname van artikelen is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie. Hoewel aan de samenstelling van de inhoud de meeste zorg is besteed kan door de redactie geen aansprakelijkheid worden aanvaard voor mogelijke onjuistheden of onvolledigheden.